

SPIS TREŚCI

Przedmowa (Piotr Jaroszyński)

Mieczysław A. Krapiec

KONCEPCJE NAUKI I FILOZOFIA

I. Koncepcje nauki

II. Granice wolności nauki

Mieczysław A. Krapiec

OKRESY I GŁÓWNE NURTY FILOZOFII

I. Starożytność klasyczna

II. Antyk chrześcijański

III. Średniowieczna scholastyka

IV. Czasy nowożytne

V. Filozofia współczesna

VI. Filozoficzna myśl polska - jej niektóre prądy

Mieczysław A. Krapiec

METAFIZYKA - OGÓLNA TEORIA RZECZYWISTOŚCI

Wprowadzenie

1. Nazwa metafizyki

2. Co to jest metafizyka?

3. Jak uprawiać metafizykę?

Część I. Rozumienie rzeczywistości

I. Wyodrębnienie przedmiotu metafizyki

1. Jak pojmowano byt jako byt?

2. Jak rozumieć byt jako byt?

3. Jak wyraża się w poznaniu bytowość bytu?

II. Transcendentalia

1. Jak ogólnie pojmować transcendentalia?

2. Byt a rzecz

A. Co to jest transcendentalna rzecz?

B. Jak w naszym poznaniu i języku (orzekaniu) wyraża się "rzecz"?

3. Byt a jedność

A. Czym jest transcendentalne "jedno"?

B. Jak "jedno" się wyraża w poznaniu?

4. Byt a odrębność

A. Co to jest "odrębność-coś"?

B. Jak wyraża się w poznaniu transcendentalna odrębność?

5. Byt a prawda

A. Co to jest transcendentalna prawda?

B. Jak się ujawnia w poznaniu prawda ontyczna?

6. Byt a dobro

A. Co to jest dobro transcendentalne?

B. Czy celowe działanie ujawnia realne dobro?

C. Dla-czego zło?

7. Byt a piękno

8. Co to jest wartość?

Część II. Struktura bytu

I. Substancja i przypadłości

1. Co to jest substancja?
2. Jakie są racje istnienia bytu o strukturze substancjalno-przypadłościowej?
3. Czy substancja jest osobą?
4. Jakie są relacje?

II. Materia i forma

1. Dlaczego wyjaśnienie fizykalno-chemiczne nie tłumaczy natury materii?
2. Czym jest materia w filozoficznym rozumieniu?
3. Co to jest materia pierwsza?
4. Jakie są główne trudności hylemorfizmu?

III. Istota i istnienie

1. Jak kształtowała się myśl filozoficzna na temat przygodności bytu?
2. Dlaczego nietożsamość realna istoty i istnienia w bycie przygodnym?

IV. Akt i możliwość

1. Jak dostrzeżono możliwość i akt?
2. Jakie są racje za przyjęciem możliwości i aktu w bytach realnych?
3. Jak pojąć możliwość i akt?
4. Jaki jest stosunek możliwości do aktu?

V. Przyczynowanie i przyczyny bytu

1. Jak formowano koncepcję przyczyn?
2. Jak funkcjonują przyczyny?

VI. Analogia

1. Co to jest analogia bytowa?
2. Czym jest analogiczne poznanie?
3. Co to jest analogiczne orzekanie?
4. Heureka i analogia

Część III. Ku afirmacji Absolutu

I. Ratio recta - prawość rozumu

II. Voluntas recta - prawość woli

III. "Drogi" bytu przygodnego

Mieczysław A. Krapiec

BYT MATERIALNY ŻYJĄCY. NIEKTÓRE ASPEKTY FILOZOFII PRZYRODY

I. Materialny byt (nie żyjący)

II. Materialny byt żyjący

1. Istnienie pierwiastka życiowego
 - A. Fenomenologia życia
 - B. Celowość dynamiczna zjawisk życiowych
 - C. Analiza filozoficzna celowości dynamicznej
2. Natura pierwiastka życiowego: "duszy"
3. Natura życia w ogólności
4. Powstanie życia
5. Funkcje życiowe i ich źródła

Mieczysław A. Krapiec

KIM JEST CZŁOWIEK?

Słowo wstępne

- I. Fakt bycia człowiekiem widziany z zewnątrz i od wewnątrz

- II. Zasadnicza interpretacja "faktu ludzkiego"
- III. Człowiek - jego poznanie
- IV. Ludzkie poznanie i kultura
- V. Ludzkie postępowanie moralne
- VI. Osobowy i społeczny aspekt życia człowieka
- VII. Człowiek w perspektywie śmierci

Mieczysław A. Krąpiec

ELEMENTY FILOZOFII POZNANIA

- I. Jak uprawiać filozofię poznania?
 - II. Baza poznawcza - zdrowy rozsądek
 - III. Rzeczywistość ujmowana ludzkim poznaniem
 - 1. Afirmacja istnienia spostrzeganego konkretnego
 - 2. Poznanie pojęciowe
 - 3. Poznanie sądowe
 - 4. Niektóre formy poznania ludzkiego
 - IV. Podstawy racjonalnego porządku poznawczego - pierwsze zasady
 - 1. Tożsamość i niesprzeczność
 - 2. Zasada racji bytu
 - 3. Ogólna zasada przyczynowości
 - V. Problemy prawdziwości poznania
 - 1. Prawdziwość ludzkiego poznania
 - 2. Realizm
 - 3. Zagadnienie uniwersaliów (powszechników)
 - 4. Konieczność
- Zwieńczenie - W kierunku poznania metodycznie rozwijanego

Zofia J. Zdybicka

DROGI AFIRMACJI BOGA

- I. Dzieje problematyki poznania Boga
 - 1. Filozofia klasyczna
 - 2. Filozofia pozaracjonalna
 - 3. Filozofia scjentystyczna
 - 4. Tendencje współczesne
- II. Argumentacja za istnieniem Boga
 - 1. Typologia argumentacji
 - 2. Argumentacje antropologiczne
 - 3. Argumentacje metafizyczne
 - A. Ogólna struktura dowodu
 - B. "Drogi" Tomasza z Akwinu
 - C. Dowód oparty na partycypacji bytu
- III. Poznanie natury Boga (kim Bóg jest?)
 - 1. Uwarunkowania epistemologiczne
 - 2. Określenie natury Boga
- IV. Bóg a świat
 - 1. Bóg a kosmos
 - 2. Bóg a człowiek
 - 3. Bóg a zło
- V. Problem negacji Boga. Źródła współczesnego ateizmu

Zofia J. Zdybicka

CZŁOWIEK I RELIGIA

I. Rozgraniczenia wstępne

II. Fakt religijny (fenomen religii)

1. Analiza przedmiotu relacji religijnej

2. Analiza faktu religijnego od strony podmiotu ludzkiego - przeżycie religijne

3. Podstawowe formy aktywności religijnej - akty religijne (czyny religijne)

4. Fakt religijny a inne dziedziny osobowej aktywności człowieka

III. Religia jako dziedzina kultury

IV. Filozoficzne ujęcie i wyjaśnienie religii

1. Religia - relacją międzypodmiotową ("ja-Ty")

2. Podmiotowe uzasadnienie faktu religii - człowiek osobą spotencjalizowaną

3. Relacja świata do Boga (transcendentalna partycypacja bytu)

Piotr Jaroszyński

ETYKA - DRAMAT ŻYCIA MORALNEGO

Wstęp

I. Dobro-cel: przemiot ludzkich aktów

II. Hierarchia dobra

III. Byt moralny - decyzja

IV. Sposób ludzkiego działania - aretologia

1. Cnota roztropności

2. Cnota umiarkowania

3. Cnota męstwa

4. Cnota sprawiedliwości

A. Sprawiedliwość współdzielcza

B. Sprawiedliwość wymienna

C. Sprawiedliwość rozdzielcza

5. Wzajemne powiązanie cnót

6. Czy eudajmonizm jest egoizmem?

V. Teorie prawa naturalnego: czyń dobro!

Zakończenie - moralność a religia

Aneks: ABC etyki społecznej - polityki (Włodzimierz Dłubacz)

Piotr Jaroszyński

ELEMENTY RETORYKI KLASYCZNEJ

Wstęp

I. Miejsce retoryki w kulturze zachodniej

1. Powstanie retoryki

2. Miejsce retoryki w kształceniu

3. Pochwała retoryki

4. Krytyka retoryki

5. Co to jest retoryka?

6. W obronie retoryki

7. Cel retoryki

II. Zanim wygłosisz

1. Inwencja (inventio)

A. Temat

B. Trzy typy perswazji: Logos, Ethos, Pathos

C. Miejsca (toposy)

2. Plan (dispositio)
3. Styl (elocutio)
- III. Po napisaniu
1. Wygłoszenie (pronuntiatio)
2. Pamięć (memoria)
3. Ćwiczenie (exercitatio)
- Zakończenie

Zarys logiki formalnej

Andrzej Maryniarczyk

LOGIKA FORMALNA A METAFIZYKA

- I. Z dziejów powstania logiki Arystotelesa
- II. Cechy charakterystyczne logiki Arystotelesa
1. Byt podstawą racjonalnego i zasadniczego poznania
2. Substancja podmiotem predykcji (orzekania)
3. Wewnętrzna "zbornosc" bytu a spójność poznania
- III. Źródła logiki jako dyscypliny autonomicznej
- IV. Koncepcje logik o ograniczonej autonomii
1. Związanie logiki z naukami przyrodniczymi
2. Związanie logiki z psychologią
- V. Próba odnowienia koncepcji logiki autonomicznej
- VI. Podstawy autonomii logiki współczesnej i jej specyfika
- VII. Czy logika współczesna jest odmianą logiki Arystotelesa?
- VIII. Problem stosowania logiki współczesnej do metafizyki

Stanisław Kamiński

ELEMENTY LOGIKI FORMALNEJ

- Wstęp
- I. Teoria zdań
 - II. Teoria nazw
 - III. Sylogistyka
 - IV. Teorie nieklasyczne
 - V. Z metalogiki

Andrzej Maryniarczyk

AKTUALNOŚĆ TOMIZMU

- Wprowadzenie
- I. Tomizm - filozofia czy teologia?
 - II. Czym jest metafizyka Tomasza?
 - III. Czym jest byt?
 - IV. Na czym polega separacja metafizyczna?
 - V. Dlaczego pluralizm bytów?
 - VI. Tomaszowy obraz człowieka
 - VII. Teizm tomistyczny
 - VIII. Co to jest tomizm współczesny?
 - IX. Rola tomizmu we współczesnej filozofii i kulturze
 - Zakończenie